Brno, 7. 4. 2021

Připomínky České republiky k návrhu Oznámení Komise o prosazování pravidel státní podpory vnitrostátními soudy

Vzhledem k vývoji judikatury a modernizaci předpisů veřejné podpory v uplynulých letech Česká republika vítá návrh nového Oznámení Komise o prosazování pravidel státní podpory vnitrostátními soudy (dále též jen „oznámení"). Česká republika by k návrhu oznámení ráda uplatnila následující připomínky.

K bodu 97) oznámení

V bodě 97) je v pozn. pod čarou č. 126 odkazováno na Rozhodnutí Komise (EU) 2015/1470 ze dne 30. března 2015 o státní podpoře SA.38517 (2014/C) (ex 2014/NN) poskytnuté Rumunskem – Rozhodčí nález ve věci Micula v. Rumunsko ze dne 11. prosince 2013. V návrhu oznámení však chybí informace, že toto rozhodnutí bylo zrušeno Rozsudkem Tribunálu ze dne 18. června 2019 ve spojených věcech T-624/15, T-694/15 a T-704/15, EU:T:2019:423, a že proti rozsudku Tribunálu byl podán opravný prostředek a v současné době věc stále řeší Soudní dvůr EU. Do předmětné poznámky pod čarou navrhujeme doplnit informaci o probíhajícím soudním řízení.

K bodu 92 a 113) oznámení

Dle bodu 113) oznámení mohou vnitrostátní soudy (i poskytovatelé) najít pokyny pro uplatňování pravidel státní podpory v rozhodovací praxi, příslušných oznámeních a pokynech, či stanoviscích a připomínkách EK zveřejněných na jejích webových stránkách. Rovněž dle bodu 92) nemohou orgány členského státu v zásadě tvrdit, že jim zákaz provádění nebyl znám, jelikož existuje vhodná judikatura a pokyny Komise k uplatňování čl. 107 odst. 1 a čl. 108 odst. 3 SFEU.

Bohužel uvedené závěry dle našeho názoru neodpovídají realitě, a to zejména v případě dvou pojmových znaků veřejné podpory dle čl. 107 odst. 1 SFEU, tj. i) znaku ovlivnění obchodu mezi členskými státy a ii) znaku podniku, tj. posouzení toho, zda příjemce vykonává hospodářské či nehospodářské činnosti. Ačkoliv oba znaky jsou popsány ve Sdělení o pojmu státní podpora, předložená obecná metodická vodítka častokrát nejsou prakticky využitelná pro potřeby poskytovatelů veřejné podpory a vnitrostátních soudů. V kombinaci s nedostatečnou rozhodovací praxí Evropské komise (např. v oblasti podpory výzkumu a vývoje či v oblasti vzdělávání) pak poskytovatelé a soudy nemají dostatek jednoznačných informací pro plné posouzení opatření z hlediska pravidel veřejné podpory, což může vést k příliš striktní, příp. příliš benevolentní aplikaci pravidel veřejné podpory (v případě striktní aplikace může dojít k omezení potřebného a žádoucího financování např. u služeb, u nichž nelze jednoznačně definovat jejich nehospodářský charakter či lokálnost). Nedostatek rozhodovací praxe v některých oblastech bohužel neřeší ani individuální odpovědi Evropské komise prostřednictvím systému e-wiki.

Na základě výše uvedeného bychom uvítali, aby Evropská komise jednoznačněji vyložila jednotlivé znaky veřejné podpory (zejména znak ovlivnění obchodu a znak podniku), a to prostřednictvím rozhodovací praxe Evropské komise a metodických výkladů znaků veřejné podpory. Zvýšením jednoznačnosti výkladu pravidel ze strany Evropské komise by došlo i k lepší aplikaci ze strany jednotlivých poskytovatelů.

Uvedený závěr platí rovněž ve vztahu k blokovým výjimkám (GBER), kde v návaznosti na velmi přísnou odpovědnost poskytovatelů za výklad GBER navrhujeme, aby byl aktualizován dokument GBER – Frequently Asked Questions. Uvedený dokument je již z března 2016, resp. července 2015, a lze předpokládat, že během pěti let došlo k řadě upřesnění ve výkladu jednotlivých bodů GBER.

K bodu 118) oznámení

Vnitrostátní soudy mohou požádat Komisi o stanovisko k otázkám týkajícím se uplatňování pravidel státní podpory. V bodě 118) navrhovaného oznámení je konkrétně uvedeno, že „Komise poskytne své stanovisko vnitrostátním soudům v souladu s jejich procesními pravidly a postupy. S cílem zajistit účinnou spolupráci se soudy členských států bude Komise usilovat o to, aby vnitrostátnímu soudu poskytla požadované stanovisko do čtyř měsíců ode dne data žádosti. Pokud Komise potřebuje požádat vnitrostátní soud o bližší vysvětlení týkající se jeho žádosti, může být tato čtyřměsíční lhůta prodloužena.“

Máme za to, že lhůta 4 měsíců pro poskytnutí stanoviska je nepřiměřeně dlouhá a může vnitrostátní soudy od žádosti o takové stanovisko odrazovat, což je v přímém rozporu s cílem navrhovaného oznámení posílit spolupráci mezi Komisí a vnitrostátními soudy. Z uvedeného důvodu navrhujeme lhůtu v bodě 118) zkrátit na 2 měsíce.